

Sygn. akt III AUa 564/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Hawryszko (spr.)
Sędziowie:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel SSO del. Beata Górską
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2015 r. w Szczecinie

sprawy Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

przy udziale zainteresowanych J. J. (1), M. J. (1), A. G. (1), H. G. (1), Ł. G. (1), G. M. (1), M. J. (2)

o objęcie ubezpieczeniem społecznym

na skutek apelacji płatnika

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 2 kwietnia 2014 r. sygn. akt VII U 2417/12

1. oddala apelację,

2. zasądza od Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w R. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO del. Beata Górską SSA Jolanta Hawryszko SSA Zofia Rybicka – Szkibiel

Sygn. akt **III AUa 564/14**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzjami nr (...) z 29 lutego 2012 odpowiednio stwierdził, że: - J. J. (1) jako pracujący na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w R. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach 8.03.2010/29.03.2010 oraz 7.04.2010/23.04.2010;

- M. J. (2) jako pracujący na podstawie umowy zlecenia u ww. płatnika podlega obowiązkowo ubezpieczeniom w okresach 8.12.2009/29.12.2009, 12.01.2010 /28.01.2010, 8.02.2010/23.02.2010, 4.03.2010/26.03.2010, 7.04.2010/27.04.2010, 7.05.2010/29.05.2010, 8.06.2010/15.06.2010, 2.07.2010/10.07.2010;
- M. J. (1) jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w R. podlega obowiązkowo ubezpieczeniu w okresie 1 marca 2010/24 marca 2010;
- H. G. (1) jako pracujący na podstawie umowy zlecenia u ww. płatnika podlega obowiązkowo ubezpieczeniom w okresach 24.05.2010/26.06. 2010, 6.07.2010/27.07.2010, 11.08.2010/27.08.2010, 1.09.2010/10.09.2010;
- Ł. G. (1) jako pracujący na podstawie umowy zlecenia u ww. płatnika podlega obowiązkowo ubezpieczeniom w okresach 8.12.2009/23.12.2009, 6.01.2010/21.01.2010, 8.02.2010/19.02.2010, 9.03.2010/25.03.2010, 7.04.2010/23.04.2010, 10.05.2010/26.05.2010, 7.06.2010/22.06.2010, 5.07.2010/23.07.2010, 2.08.2010/11.08.2010;
- A. G. (1) jako pracujący na podstawie umowy zlecenia u ww. płatnika podlega obowiązkowo ubezpieczeniom w okresach 20.08.2010/31.08.2010, 2.09.2010/27.09.2010, 5.10.2010/26.10.2010, 2.11.2010/30.11.2010;
- G. M. (1) jako pracujący na podstawie umowy zlecenia u ww. płatnika podlega obowiązkowo ubezpieczeniom w okresach 14.06.2010/15.06.2010, 21.06.2010/30.06.2010, 4.07.2010/27.07.2010, 2.08.2010/30.08.2010, 1.09.2010/30.09.2010, 2.11.2010/30.11.2010.

Organ rentowy podniósł, że umowy łączące w ww. okresach J. J. (1), M. J. (2), M. J. (1), H. G. (1), Ł. G. (1), A. G. (1) oraz G. M. (1) z Rolniczą Spółdzielnią Produkcyjną w R. nazwane umowami o dzieło, w rzeczywistości spełniały przesłanki umów zlecenia.

Z powyższymi decyzjami nie zgodził się płatnik, który wniósł o ich zmianę w całości i orzeczenie, że J. J. (1), M. J. (2), M. J. (1), H. G. (1), Ł. G. (1), A. G. (1) oraz G. M. (1) jako osoby wykonujące umowy o dzieło nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach.

W odpowiedzi na odwołania pozwany organ rentowy wniósł o ich oddalenie.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po połączeniu spraw z powyższych odwołań do wspólnego rozpoznania i wyrokowania oraz wezwaniu do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanych: J. J. (1), M. J. (2), M. J. (1), H. G. (1), Ł. G. (1), A. G. (1) i G. M. (1), wyrokiem z 2 kwietnia 2014 oddalił odwołania oraz zasądził od Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w R. organowi rentowemu 420 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd okręgowy ustalił, że w ramach działalności płatnik Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w R. prowadzi dwa zakłady drzewne – w R. i K. oraz zakład rolny w R.. W latach 2009-2010 Spółdzielnia oprócz pracowników będących członkami spółdzielni, kandydatów na członków, skazanych zawarła z szeregiem innych osób umowy cywilnoprawne, z uwagi na zwiększoną ilość pracy. Niezależnie od tego w oparciu o jaką umowę osoby świadczyły pracę na rzecz Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej, musiały ją wykonywać w godzinach otwarcia Spółdzielni i w miejscu wyznaczonym przez płatnika. W zakładach drzewnych w ramach umów cywilnoprawnych wykonywano prace typu: zbijanie i czyszczenie palet, sztaplowanie desek, korowanie elementów z tarcicy długiej i obrzynanej, struganie elementów na grubościówce, wypalanie klocków, rozpakowywanie pakietów pryzm, przesztaplowanie elementów, wycinanie elementów określonego wymiaru z tarcicy obrzynanej, wycinanie poprzeczne. Prace te były prostymi pracami przy obróbce materiału drzewnego i nie wymagały nadzoru. Okres trwania umowy cywilnoprawnej uzależniony był od ilości materiału przekazanego do przetworzenia. Umowy zazwyczaj były zawierane na okresy dwu-trzy-czterotygodniowe. Materiał i narzędzia dostarczane były przez płatnika. Po wykonaniu prac wystawiany był rachunek. Protokół zdawczo-odbiorczy nie był sporządzany. Odbiór polegał na sporządzeniu rachunku, który zawsze odpowiadał kwocie wskazanej w umowie. Wynagrodzenie zależało od ilości wykonanej pracy.

W zakładzie rolnym umowy cywilnoprawne zawierane były na wykonanie prac typu: wykonanie orki na określonym areale, zebranie słomy z określonej ilości hektarów, przygotowanie komponentów do przygotowania pasz, przygotowanie określonej ilości ton paszy, przygotowanie określonej ilości dawek pokarmowych, przeważenie określonej ilości zwierząt, obsługa grupy zwierząt, naprawienie jakiejś maszyny. Spółdzielnia udostępniała duży sprzęt rolniczy, a nadto magazyn, czy śrutowniki do pasz. Prace wykonywane w ramach umów cywilnoprawnych w zakładzie rolnym były prostymi pracami i nie wymagały nadzoru.

Płatnik zawarł z J. J. (1) dwie umowy cywilnoprawne z 8 marca 2010 na przetarcie 300 m³ surowca w terminie do 29 marca 2010 za wynagrodzeniem 1000 zł, z 7 kwietnia 2010 na przetarcie 340 m³ surowca w terminie do 23 kwietnia 2010 za wynagrodzeniem 1.100 zł. Za wykonanie umów J. J. (1) otrzymał umówione wynagrodzenie .

W okresie od grudnia 2009 do lipca 2010 M. J. (2) zawarł z Rolniczą Spółdzielnią Produkcyjną w R. osiem umów cywilnoprawnych: - z 8 grudnia 2009 na przetarcie 450 m³ surowca w terminie do 29 grudnia 2009 za wynagrodzeniem 1.050 zł, - z 12 stycznia 2010 na przetarcie 260 m³ surowca w terminie do 28 stycznia 2010 za wynagrodzeniem 610 zł, - z 8 lutego 2010 na przetarcie 260 m³ surowca w terminie do 23 lutego 2010 za wynagrodzeniem 860 zł, - z 4 marca 2010 na przetarcie 460 m³ surowca w terminie do 26 marca 2010 za wynagrodzeniem 1.510 zł, - z 7 kwietnia 2010 na przetarcie 340 m³ surowca w terminie do 27 kwietnia 2010 za wynagrodzeniem 1.100 zł, - z 7 maja 2010 na przetarcie 300 m³ surowca w terminie do 29 maja 2010 za wynagrodzeniem 990 zł, - 8 czerwca 2010 na przetarcie 280 m³ surowca w terminie do 16 czerwca 2010 za wynagrodzeniem 580 zł, - z 2 lipca 2010 na przetarcie 250 m³ surowca w terminie do 10 lipca 2010 za wynagrodzeniem 540 zł. Za wykonanie umów M. J. (2) otrzymał umówione wynagrodzenie.

Płatnik zawarł z M. J. (1) umowę cywilnoprawną z 1 marca 2010 na zabicie palet 800x1200 mm w ilości 900 szt. w terminie do 24 marca 2010 za wynagrodzeniem 740 zł. Za wykonanie umowy M. J. (1) otrzymał umówione wynagrodzenie.

W okresie od maja 2010 do września 2010 H. G. (1) zawarł z Rolniczą Spółdzielnią Produkcyjną w R. pięć umów cywilnoprawnych: - z 24 maja 2010 na korowanie elementów o dł. 22x100x1200 i 22x145x1200 w ilości 8250 szt. w terminie do 31 maja 2010 za wynagrodzeniem 309 zł, - z 1 czerwca 2010 na korowanie elementów o dł. 22x100x1200 i 22x145x1200 w ilości 24600 szt. w terminie do 26 czerwca 2010 za wynagrodzeniem 1.230 zł, - z 6 lipca 2010 na wycięcie elementów palet o wym. 22x100x1200 i 22x145x1200 z tarcicy długiej w ilości 100 m³ w terminie do 27 lipca 2010 za wynagrodzeniem 950 zł, - z 11 sierpnia 2010 na wycięcie elementów palet o wym. 22x100x1200 i 22x145x1200 z tarcicy długiej w ilości 65 m³ w terminie do 27 sierpnia 2010 za wynagrodzeniem 650 zł, - z 1 września 2010 na okorowanie elementów o dł. 22x100x1200 i 22x145x1200/1000 w ilości 6500 szt. w terminie do 10 września 2010 za wynagrodzeniem 330 zł. Za wykonanie umów H. G. (1) otrzymał umówione wynagrodzenie.

W okresie od grudnia 2009 do sierpnia 2010 Ł. G. (1) zawarł z Rolniczą Spółdzielnią Produkcyjną w R. dziewięć umów cywilnoprawnych: - z 8 grudnia 2009 na wykonanie 66 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy obrzynanej w terminie do 23 grudnia 2009 za wynagrodzeniem 970 zł, - z 6 stycznia 2010 na wykonanie 89 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy obrzynanej w terminie do 21 stycznia 2010 za wynagrodzeniem 1.260 zł, - z 8 lutego 2010 na wykonanie 51 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy obrzynanej w terminie do 19 lutego 2010 za wynagrodzeniem 750 zł, - z 9 marca 2010 na było wykonanie 84 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy obrzynanej w terminie do 25 marca 2010 za wynagrodzeniem 1.190 zł, - z 7 kwietnia 2010 na wykonanie 124 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy obrzynanej w terminie do 23 kwietnia 2010 za wynagrodzeniem 1.820 zł, - z 10 maja 2010 na wykonanie 105 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy obrzynanej w terminie do 26 maja 2010 za wynagrodzeniem 1.590 zł, - z 7 czerwca 2010 na wykonanie 102 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy obrzynanej w terminie do 22 czerwca 2010 za wynagrodzeniem 1.510 zł, - z 5 lipca 2010 na wykonanie 118 m³ elementów palet o wymiarach 22x100x1200 z tarcicy obrzynanej w terminie do 23 lipca 2010 za wynagrodzeniem 1.800 zł, - z 2 sierpnia 2010 na wykonanie 40 m³

elementów palet o wymiarach 18x18x1300 z tarcicy obrzynanej w terminie do 11 sierpnia 2010 za wynagrodzeniem 570 zł. Za wykonanie umów Ł. G. (1) otrzymał umówione wynagrodzenie.

W okresie od sierpnia 2010 do listopada 2010 A. G. (1) zawarł z Rolniczą Spółdzielnią Produkcyjną w R. cztery umowy cywilnoprawne: - z 20 sierpnia 2010 na wyremontowanie 649 szt. palet drewnianych o wymiarach 800x1200 mm w terminie do 31 sierpnia 2010 za wynagrodzeniem 649 zł, - z 2 września 2010 na wyremontowanie 1.672 szt. palet drewnianych o wymiarach 800x1200 mm w terminie do 27 września 2010 za wynagrodzeniem 1.672 zł, - z 5 października 2010 na wyremontowanie 1520 szt. palet drewnianych o wymiarach 800x1200 mm w terminie do 26 października 2010 za wynagrodzeniem 1.520 zł, - z 2 listopada 2010 na wykonanie 85 elementów palet o wymiarach 22x100x1200 mm w terminie do 30 listopada 2010 za wynagrodzeniem 1.260 zł. Za wykonanie umów A. G. (1) otrzymał umówione wynagrodzenie .

W okresie od czerwca 2010 do listopada 2010 G. M. (1) zawarł z Rolniczą Spółdzielnią Produkcyjną w R. umowy cywilnoprawne: - z 14 czerwca 2010 na wyremontowanie 184 szt. palet drewnianych o wymiarach 800x1200 mm w terminie do 15 czerwca 2010 za wynagrodzeniem 184 zł, - z 21 czerwca 2010 na korowanie elementów o wym. 22x100x1200 i 22x145x1200 w ilości 9200 szt. w terminie do 30 czerwca 2010 za wynagrodzeniem 460 zł, - z 4 lipca 2010 na korowanie elementów o wym. 22x100x1200 i 22x145x1200 w ilości 25000 szt. w terminie do 27 lipca 2010 za wynagrodzeniem 1.260 zł, - z 2 sierpnia 2010 na korowanie elementów o wym. 22x100x1200 i 22x145x1200 w ilości 23000 szt. w terminie do 30 sierpnia 2010 za wynagrodzeniem 1.150 zł, - z 1 września 2010 na korowanie elementów o wym. 22x100x1200 i 22x145x1200 w ilości 21800 szt. w terminie do 30 września 2010 za wynagrodzeniem 1.090 zł, - z 1 października 2010 na było korowanie elementów o wym. 22x100x1200 i 22x145x1200 w ilości 24800 szt. w terminie do 30 października 2010 za wynagrodzeniem 1.240 zł, - z 2 listopada 2010 na korowanie elementów o wym. 22x100x1200 i 22x145x1200 w ilości 24200 szt. w terminie do 30 listopada 2010 za wynagrodzeniem 1.210 zł. Za wykonanie umów G. M. (1) otrzymał umówione wynagrodzenie.

Płatnik nie zgłosił zainteresowanych do ubezpieczeń.

Sąd okręgowy rozważył sprawę zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2 ustawy 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. 2009 Nr 205, poz. 1585 ze zm.) w zw. z art. 627 k.c. oraz art. 750 k.c. i wskazał, że niewątpliwym jest, że osoby pracujące na podstawie umowy o dzieło nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu. Uznał, że płatnik nie udowodnił, że zawarł ze wskazanymi podmiotami umowy o dzieło. Zwrócił uwagę, że przedmiot umów nazwanych przez strony „umowami o dzieło” nie został ustalony w sposób obiektywnie weryfikowalny. Brak indywidualizacji przedmiotu analizowanych umów wynika poniekąd z charakteru prac powierzonych zainteresowanym, ponieważ trudno wymagać by płatnik indywidualizował pracę w postaci np. wycinania elementów palet (H. G., Ł. G., A. G.), korowanie drewna (H. G., G. M.), przetarcia surowca (J. J., M. J.), zbiccia palet (M. J.) i wyremontowania palet (A. G., G. M.). Czynności wykonywane przez zainteresowanych były czynnościami powtarzalnymi, wymagającymi jedynie starannego działania. Nie były to umowy rezultatu. Zdaniem Sądu usług świadczonych przez zainteresowanych powtarzalnie, w sposób ciągły, nie można zakwalifikować jako wykonywanie kolejnych nowych dzieł. Poza tym prace wykonywane przez zainteresowanych w ramach „umowy o dzieło” różniły się w istotny sposób od prac świadczonych przez inne osoby pracujące na rzecz Spółdzielni. Sąd nie podzielił argumentacji strony odwołującej, że zainteresowani byli obowiązani do wykonania oznaczonego dzieła, ponieważ wszyscy zainteresowani zajmowali się pewnymi etapami związanymi z szeroko pojętą obróbką drewna. Osoby te nie dostarczały samodzielnie gotowego i zindywidualizowanego dzieła w rozumieniu ustawy. Wykonywanie czynności stanowiących zwykłą część procesu produkcyjnego nie może być utożsamiane z świadczeniem pracy w ramach umowy o dzieło. Fakt, że co do zasady poprawność wykonywania prac przez zainteresowanych, pracujących w zakładzie drzewnym, podlegała kontroli jakości nie oznacza, że wykonywali oni te czynności w ramach umowy o dzieło. Wykonujący usługę również odpowiada za należyte wykonanie zobowiązania. Skoro bezsporne jest, że zainteresowani pracowali dla płatnika, wykonując ww. prace, to sąd uznał, iż świadczyli na jego rzecz klasyczne usługi w zakresie obróbki drewna. W ocenie sądu zamiarem stron i celem umów było uniknięcie dopełnienia obowiązków płatnika składek i w celu osiągnięcia takiego rezultatu nie może być abstrakcyjnie interpretowana zasada swobody umów, prezentowana przez płatnika w odwołaniu. Skoro

dana umowa wiążąca się z obowiązkami publicznoprawnymi, w tym wypadku obowiązkiem opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne, to wbrew twierdzeniom strony skarżącej, obowiązkiem organu rentowego, a następnie zakres kognicji Sądu ubezpieczeń społecznych sięga badania rzeczywistej treści umowy stron.

Apelację od wyroku złożył płatnik Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w R. zarzucając: -naruszenie prawa materialnego, tj.: a) art. 627 k.c. poprzez jego niezastosowanie, mimo, że uzasadniał to zebrany w sprawie materiał dowodowy i ustalone okoliczności, a zastosowanie art. 734 § 1 w związku z art. 750 k.c. w stanie faktycznym sprawy; b) art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez dokonanie błędnej wykładni i przyjęcie, że przedmiotowe umowy zawarte z zainteresowanymi były umowami o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy o zleceniu, podczas gdy zakres przedmiotowych umów i wykonanych prac uzasadniał przyjęcie, że ich przedmiotem było wykonanie dzieła; c) art. 6 ust. 1 pkt. 4 ustawy systemowej poprzez przyjęcie, że przepis ten ma zastosowanie w niniejszej sprawie; d) błąd w ustaleniach faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia polegający na pominięciu zeznań świadków oraz niezasadnym przyjęciu, że powód nie wykazał ażeby umowy zawarte z Panem H. G. (1) zmierzały do wykonania dzieła, w sytuacji gdy ustalone okoliczności, w tym zeznania złożone przez świadków to potwierdzały. Apelujący wniósł o zmianę wyroku poprzez zmianę zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie, że zainteresowani jako osoby wykonujące pracę na podstawie umowy o dzieło nie podlegali obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu z tytułu zawartych umów, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

W uzasadnieniu skarżący między innymi podniósł, że sąd potraktował wszystkie umowy jednolicie, nie zauważył różnic w zakresie czynności przyjętych do wykonania przez poszczególnych zainteresowanych. Podniósł, że z ubezpieczonymi zostały zawarte umowy o dzieło, których przedmiotem było wykonanie elementów palet o ściśle określonych wymiarach oraz wyremontowanie palet, przynoszących konkretny materialny rezultat, podlegający ocenie i poddający się sprawdzeniu wystąpienia wad i ewentualnej odpowiedzialności za wady (art. 637 k.c. - uprawnienie z tytułu rękojmi). Umowy miały zostać wykonane w różnych zdecydowanie krótkich terminach w zależności od tego ile czasu mogło zająć wykonanie danego dzieła. W ocenie płatnika, czynności polegające na wykonaniu elementów palet w określonej ilości sztuk oraz określonych wymiarach i wyremontowaniu palet stanowiły materialny rezultat, za dzieło zaś traktowany jest rezultat, który może polegać nie tylko na wytworzeniu nowych przedmiotów, ale także na doprowadzeniu istniejących przedmiotów do umówionego stanu.

Sąd apelacyjny rozważył sprawę i uznał, że apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie tym bardziej, że analogiczne sprawy były już przedmiotem orzekania tutejszego sądu.

Sąd okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, nie uchybił przepisom prawa procesowego oraz dokonał trafnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy. Dokonał też prawidłowej subsumpcji i zastosował właściwe prawo materialne. Sąd apelacyjny podzielił w całości ustalenia faktyczne i rozważania prawne sądu okręgowego. W szczególności sąd okręgowy trafnie uznał, że w sprawie nie było podstaw faktycznych do uznania, że strony zawarły umowy o dzieło, ponieważ w stosunku prawnym łączącym płatnika z zainteresowanymi przeważały elementy umowy o świadczenie usług. Po pierwsze wskazać należy, że zainteresowani nie ponosili odpowiedzialności finansowej za niewłaściwe wykonanie umowy. Świadkowie jednoznacznie podali, że osoby związane umowami o dzieło nie ponosiły odpowiedzialności finansowej za źle wykonaną pracę, a jedynie w trakcie jej wykonywania mieli dokonywać poprawek. Po drugie, istotny był rodzaj i sposób wykonywania pracy, bowiem umowa o dzieło nie mogła polegać na wykonywaniu prostych i powtarzalnych czynności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26.03.2013 r. II UK 201/12, LEX 1341964). Trafnie więc stwierdził sąd okręgowy, że nie można było uznać, że zainteresowanych wiązały z płatnikiem umowy o dzieło, gdyż byli zobowiązani do wykonywania określonych oraz powtarzających się czynności, i to w cyklu produkcyjnym działalności spółdzielni (przecieranie surowca, zbijanie palet, korowanie, wykonywanie elementów palet, remontowanie palet). Wykonywanie powtarzalnych czynności nie może prowadzić do powstania dzieła. Kolejną okolicznością wskazującą, że sporne umowy nie stanowiły umów o dzieło było to, że zainteresowanych łączył z płatnikiem stosunek zależności i podporządkowania. Z zeznań świadków wynika, że zobowiązani umową o dzieło musieli wykonywać pracę w określonych godzinach na terenie zakładu pracy, pod stałym nadzorem kierowników. Tymczasem przyjmujący

dzieło do wykonania nie ma obowiązku osobistego wykonania dzieła i w wykonaniu dzieła jest samodzielny. Należy też zauważyć, że strony spornych umów nie określały indywidualnych cech dzieła, które miały być wykonane. Zainteresowani mieli obowiązek wykonać np. określoną liczbę palet, które niczym nie różniły się ani od siebie, ani od palet wykonywanych przez inne osoby (członków spółdzielni, kandydatów na członków spółdzielni).

Sąd Apelacyjny w Szczecinie konsekwentnie stoi na stanowisku, że zamiar zawarcia umowy o dzieło, a także świadome podpisanie takiej umowy, nie może zmienić charakteru zatrudnienia zainicjowanego taką umową, jeśli zatrudnienie wykazuje w przeważającym stopniu cechy innego stosunku prawnego (por. wyrok z dnia 20 września 2012 r., III AUa 497/12, LEX 1223483). Nie nazwa zawartej umowy, ale rzeczywisty przedmiot umowy, a także rodzaj i okoliczności jej wykonania świadczą o typie umowy, toteż sąd okręgowy prawidłowo stwierdził, że w rzeczywistości płatnika łączyły z zainteresowanymi umowy o świadczenie usług, w miejsce umów o dzieło. Z zasady swobody umów wyrażonej w art. 353¹ k.c. wynika, że strony mogą kształtować stosunek prawny według własnej woli, jednak musi to być zgodne z przepisami bezwzględnie obowiązującymi, właściwością stosunku prawnego i zasadami współżycia społecznego. Granice swobody umów odnoszą się nie tylko do treści umowy, ale również do celu stosunku prawnego kształtowanego przez strony. Z zasady swobody umów wynika zatem również zakaz zawierania umów, których celem jest obejście prawa. Prawidłowe określenie przez organ rentowy typu umów łączących strony w niniejszej sprawie, których rzeczywistym celem było świadczenie usług w sposób ciągły w ogólnym cyklu produkcji masowej, nie stanowi zatem naruszenia zasady swobody umów, ale jest z nią zgodne, gdyż w przeciwnym razie cel umów zmierzałby do obejścia prawa. W ocenie sądu apelacyjnego, płatnik zawarł z zainteresowanymi pozorne umowy o dzieło, dla ukrycia umów o świadczenie usług, do których odpowiednio stosuje się przepisy o umowie zlecenia (art. 750 k.c.). Zatem skutki prawne zawartych przez strony umów o dzieło należało oceniać tak, jak dla umów zlecenia. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Pomiędzy płatnikiem a zainteresowanymi doszło do zawarcia umów o świadczenie usług, co uzasadniało objęcie J. J. (1), M. J. (2), M. J. (1), H. G. (1), Ł. G. (1), A. G. (1) oraz G. M. (1) ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i wypadkowym zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 1 ustawy systemowej. Ponadto, zgodnie z art. 66 ust. 1 lit. e ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego, co przesądziło o objęciu zainteresowanych ubezpieczeniem zdrowotnym w spornym okresie. Strony zawarły bowiem skutecznie umowy, które nosiły cechy umów o świadczenie usług, do których stosuje się odpowiednio przepisy o umowie

W związku z powyższym sąd apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację płatnika. O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. i w związku z art. 108 § 1 k.p.c.